

NR 126/2014

PREFERENCJE PARTYJNE

PO WYBORZE DONALDA TUSKA

NA PRZEWODNICZĄCEGO

RADY EUROPEJSKIEJ

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Początek września to w tym roku nie tylko koniec sezonu wakacyjnego, ale także duże zmiany na polskiej scenie politycznej, które zainicjował wybór dotychczasowego premiera i długoletniego lidera Platformy Obywatelskiej na stanowisko przewodniczącego Rady Europejskiej. Pociągnęło to za sobą dymisję rządu Donalda Tuska oraz zapowiedź zmiany przewodniczącego PO. W momencie rozpoczęcia badania¹ wiadomo już było, że następną szefową PO zostanie jej dotychczasowa pierwsza wiceprzewodnicząca marszałek Sejmu Ewa Kopacz, a w trakcie jego przeprowadzania prezydent Bronisław Komorowski powołał ją na stanowisko premiera i powierzył jej misję tworzenia rządu.

Warto przypomnieć, że Donald Tusk funkcję przewodniczącego PO sprawował od 1 czerwca 2003 roku, a prezesa Rady Ministrów od 16 listopada 2007 roku. Można zatem powiedzieć, że jesteśmy świadkami końca pewnej epoki w polskiej polityce. W pierwszym sondażu przeprowadzonym po wyborze Donalda Tuska na przewodniczącego Rady Europejskiej zwiększyła się deklarowana frekwencja wyborcza. Zamiar głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu deklaruje obecnie 55% dorosłych Polaków (o 5 punktów procentowych więcej niż przed miesiącem). Jednocześnie po raz kolejny zmniejszył się odsetek badanych twierdzących, że na pewno nie wzięliby udziału w hipotetycznych wyborach (27%, od sierpnia spadek o 4 punkty). W porównaniu z poprzednim miesiącem nieznacznie zmniejszyła się grupa osób niezdecydowanych, czy głosować w potencjalnych wyborach do parlamentu (spadek o 1 punkt do 18%), nadal jest ich jednak więcej niż w czerwcu i lipcu br.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (292) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 11–17 września 2014 roku na liczącej 946 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2013					2014								
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach													
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	52	54	57	54	54	58	54	57	52	51	52	51	50	55
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	19	18	15	18	16	18	18	18	18	18	16	16	19	18
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	28	28	28	28	30	24	28	25	30	31	32	33	31	27

Po wyborze premiera Donalda Tuska na przewodniczącego Rady Europejskiej i tuż po złożeniu przez niego dymisji rządu, kiedy wiadomo było, że jego funkcję w partii przejmie Ewa Kopacz, ponownie nastąpiła zmiana lidera w rankingu poparcia dla partii politycznych wśród respondentów zamierzających wziąć udział w ewentualnych wyborach parlamentarnych. Na pierwsze miejsce powróciła Platforma Obywatelska, na którą w połowie września chciało głosować 38% potencjalnych wyborców. Jest to najlepszy wynik partii rządzącej od lutego 2012 roku² i znacznie lepszy (wzrost o 12 punktów procentowych) od uzyskanego przez to ugrupowanie w sondażu przeprowadzonym w drugiej połowie sierpnia. Pomimo utraty pozycji lidera rankingu, Prawo i Sprawiedliwości wraz z Polską Razem Jarosława Gowina i Solidarną Polską Zbigniewa Ziobry³ uzyskało najlepszy wynik od ostatnich wyborów parlamentarnych (33%, od połowy sierpnia wzrost o 1 punkt). Warto też przypomnieć, iż Prawo i Sprawiedliwość ostatnio takim poparciem osób zamierzających głosować w wyborach parlamentarnych cieszyło się w pierwszym kwartale 2006 roku⁴.

² Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w lutym”, luty 2012 (oprac. K. Pankowski).

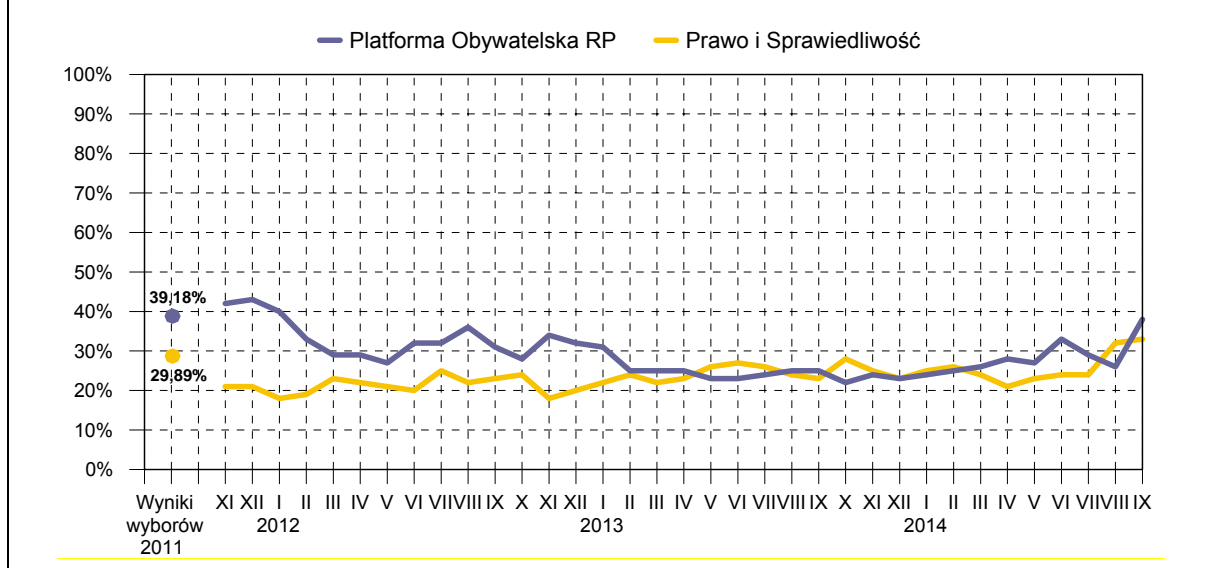
³ 19 lipca br. Prawo i Sprawiedliwość, Polska Razem Jarosława Gowina i Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry zawarły polityczne porozumienie w celu stworzenia silnej alternatywy dla obecnej koalicji rządzącej i koordynacji działań zarówno na forum parlamentu, jak i w terenie. Strony porozumienia zobowiązały się do wystawienia swych kandydatów z list Prawa i Sprawiedliwości w nadchodzących wyborach samorządowych, wyborach parlamentarnych w 2015 roku oraz do popierania wspólnego kandydata na Prezydenta RP w 2015 roku. W związku z tym od sierpnia na liście ugrupowań partyjnych Prawo i Sprawiedliwość przedstawiane jest wraz z Solidarną Polską i Polską Razem.

⁴ Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w marcu”, marzec 2006 (oprac. K. Pankowski).

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH WZIĘCIE UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

CBOS

RYS. 1. POPARCIE DLA PO I PIS* WEDŁUG TERMINÓW BADAŃ

* Od sierpnia br. poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Solidarną Polską Zbigniewa Ziobro i Polską Razem Jarosława Gowina

Tak jak w poprzednich miesiącach, wśród respondentów zamierzających wziąć udział w hipotetycznych wyborach parlamentarnych poparcie dla pozostałych ugrupowań jest znacznie mniejsze niż dla liderów rankingu.

Po trzech miesiącach na trzecie miejsce powróciło Polskie Stronnictwo Ludowe (7%), co jest efektem nie tyle nieznacznego (o 1 punkt procentowy) wzrostu poparcia dla tego ugrupowania, co spadku notowań Sojuszu Lewicy Demokratycznej (6%, spadek o 3 punkty). Identycznym poparciem jak SLD w tym miesiącu cieszy się Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego (6%), która również odnotowała nieznaczny (o 1 punkt) spadek poparcia.

Nietrwały okazał się odnotowany w drugiej połowie sierpnia niewielki wzrost poparcia dla Twojego Ruchu (2%, spadek o 2 punkty). Gdyby wybory do parlamentu odbywały się w połowie września, poza Sejmem znalazłyby się także: Polska Partia Pracy – Sierpień '80 (1%) i Prawica Rzeczypospolitej (0,4%).

Tak jak w poprzednich badaniach, respondenci deklarujący zamiar głosowania na partię spoza przedstawionej im listy na ogół chcieliby oddać głos na ugrupowanie, którego jeszcze nie ma (2%).

W połowie września czterech na stu (4%) ankietowanych deklarujących, że na pewno wezmą udział w hipotetycznych wyborach parlamentarnych, nie potrafiło jeszcze określić swoich preferencji partyjnych.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*																	
	2013									2014								
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach																	
Platforma Obywatelska RP	25	23	23	24	25	25	22	24	23	24	25	26	28	27	32	29	26	38
Prawo i Sprawiedliwość wraz z Solidarną Polską i Polską Razem/ Prawo i Sprawiedliwość	23**	26**	27**	26**	24**	23**	28**	25**	23**	25**	26**	24**	21**	23**	24**	24**	32	33
Polskie Stronnictwo Ludowe	6	6	6	5	5	6	5	7	6	5	4	4	5	4	6	6	6	7
Sojusz Lewicy Demokratycznej	8	9	9	7	9	10	8	10	10	8	8	7	7	9	5	8	9	6
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke	2	2	2	2	2	2	4	1	2	3	4	3	5	5	5	6	7	6
Twój Ruch/Ruch Palikota	2	4	3	3	2	5	4	3	3	3	3	3	1	3	1	2	4	2
Polska Partia Pracy – Sierpień '80	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Prawica Rzeczypospolitej	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0,4
Polska Razem Jarosława Gowina/ Polska Jest Najważniejsza	1***	1***	1***	1***	1***	0***	0***	1***	1***	3	2	2	3	2	1	2	-	-
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro	3	2	2	1	2	0	2	1	2	2	2	2	1	1	3	1	-	-
Inne odpowiedzi	3	1	3	3	3	1	3	2	2	1	2	2	2	2	3	2	3	2
Trudno powiedzieć	24	25	23	27	26	26	21	26	26	25	24	27	27	24	20	20	11	4
N=	647	583	535	585	473	494	595	529	482	601	548	611	524	523	527	474	488	513

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

** Wyniki poparcia dla PiS

*** Wyniki poparcia dla PJN

Początek nowego sezonu politycznego wiąże się w tym roku z dużymi zmianami na polskiej scenie politycznej. Wybór Donalda Tuska na przewodniczącego Rady Europejskiej pociągnął za sobą dymisję rządu oraz – w bliskiej perspektywie – zmianę przewodniczącego Platformy Obywatelskiej. Wszystko to dało asumpt do dyskusji na temat możliwych scenariuszy na najbliższe miesiące, spekulacji dotyczących dalszych losów PO oraz składu nowego rządu. Jednocześnie trwają przygotowania do wyborów samorządowych, co powoduje aktywizację wielu środowisk politycznych. Czynniki te mogły wpłynąć na odnotowany w tym miesiącu znaczący wzrost zainteresowania Polaków udziałem w hipotetycznych wyborach parlamentarnych

W pierwszym sondażu przeprowadzonym po wyborze Donalda Tuska – dotychczasowego lidera Platformy Obywatelskiej – na przewodniczącego Rady Europejskiej PO odnotowała znaczący wzrost poparcia i dzięki temu ponownie powróciła na czoło rankingu. Lepsze notowania Platformy Obywatelskiej mogą być zarówno efektem docenienia jej wieloletniego lidera przez przywódców Unii Europejskiej, jak i wzrostu deklarowanej frekwencji wyborczej oraz krystalizacji poglądów potencjalnych wyborców. Być może PO nieco zyskała także kosztem partii lewicowych, czyli SLD i TR, które w porównaniu z sierpniem mają gorsze wyniki.

Pomimo utraty pozycji lidera Prawo i Sprawiedliwość we wrześniu po raz kolejny poprawiło swoje notowania – najprawdopodobniej odbierając od potencjalnych wyborców premię za decyzję o wspólnym starcie w nadchodzących wyborach wraz z Polską Razem Jarosława Gowina i Solidarną Polską Zbigniewa Ziobro.

Opracowała
Barbara BADORA